

Systematisk ernæringsarbeid

Ingvild Hansen Ivan

Klinisk ernæringsfysiolog

Avdeling for helse og omsorg, Tromsø kommune

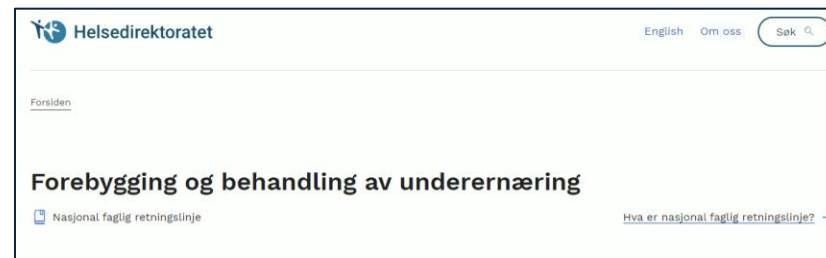
I denne presentasjonen

- Hvorfor viktig?
- Hva er oppgavene vi skal gjøre?
- Hvordan kan virksomheten vurdere og evaluere om vi får det til?

- Erfaring fra Kvaløya hjemmetjeneste

Stortingsmeldinger og strategier

Retningslinje

Veileder

Hvorfor er ernæring tema?

- Adekvat ernæringsstatus viktig for egenmestring og en forutsetning for å kunne «bo trygt hjemme»
- Innsats på mange områder vil kunne bidra til at folk får i seg mat: for eksempel fellesskap og møteplasser, frivillige tiltak som spisevenner og måltidstilbud, informasjon og kurs til eldre (for eksempel i regi av Frisklivssentral, trimgrupper og lignende) i tillegg til systematisk arbeid i helse- og omsorgstjenestene

Tema i dag

Systematikk i ernæringsarbeidet

- Alle vet hva som skal gjøres, hvem som skal gjøre det og når
- Vi ønsker å
 - Fange opp ernæringsproblematikk så tidlig som mulig
 - Følge opp ernæringsproblematikk med så lite inngripende tiltak som mulig

Tidlig innsats og forebygging!

Forebygging og behandling av underernæring - Helsedirektoratet

1. Vurdering av risiko for underernæring

Alle pasienter skal vurderes for risiko for underernæring ved innleggelse i helse- og omsorgsinstitusjon og ved oppstart av helse- og omsorgstjenester, og deretter etter en gitt frekvens, eller etter et annet faglig begrunnet individuelt opplegg.

For å vurdere risiko for underernæring anbefales verktøyet MST (Malnutrition Screening Tool)

2. Individuell kartlegging

For personer i risiko for underernæring skal individuell kartlegging gjennomføres

3. Tilpasset og tilstrekkelig ernæring

For personer i risiko for underernæring skal det utarbeides en individuell ernæringsplan for å sikre tilpasset og tilstrekkelig ernæring

4. Videreformidling av ernæringsrelevant informasjon

Informasjon om risiko for underernæring, individuell kartlegging og plan for å sikre tilpasset og tilstrekkelig ernæring skal dokumenteres i pasientjournalen og videreformidles mellom tjenestenivå

5. Organisering og forankring av ernæringsarbeidet

Virksomhetens arbeid med ernæring skal organiseres forsvarlig

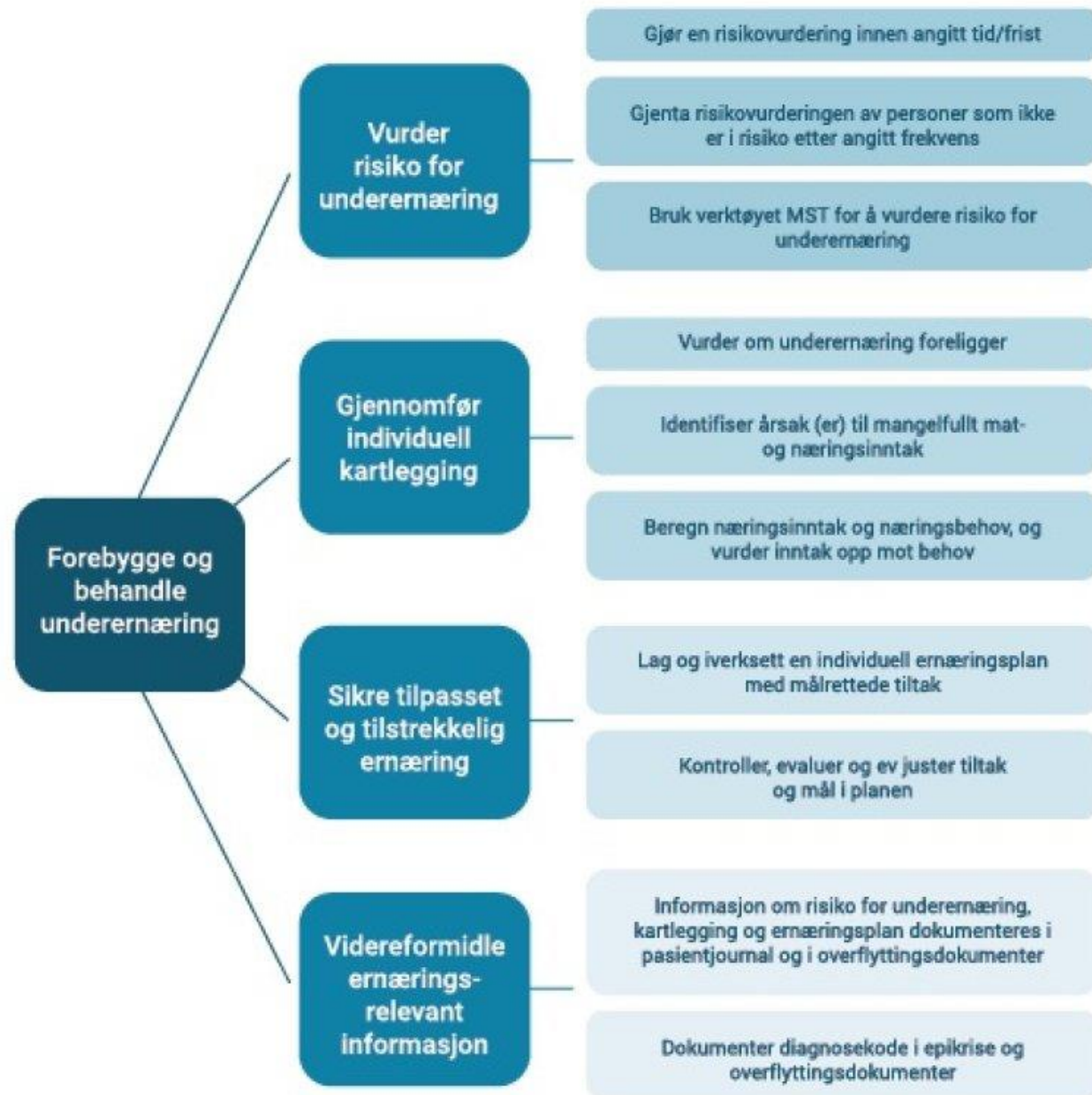
Vurdere risiko for underernæring

MNA

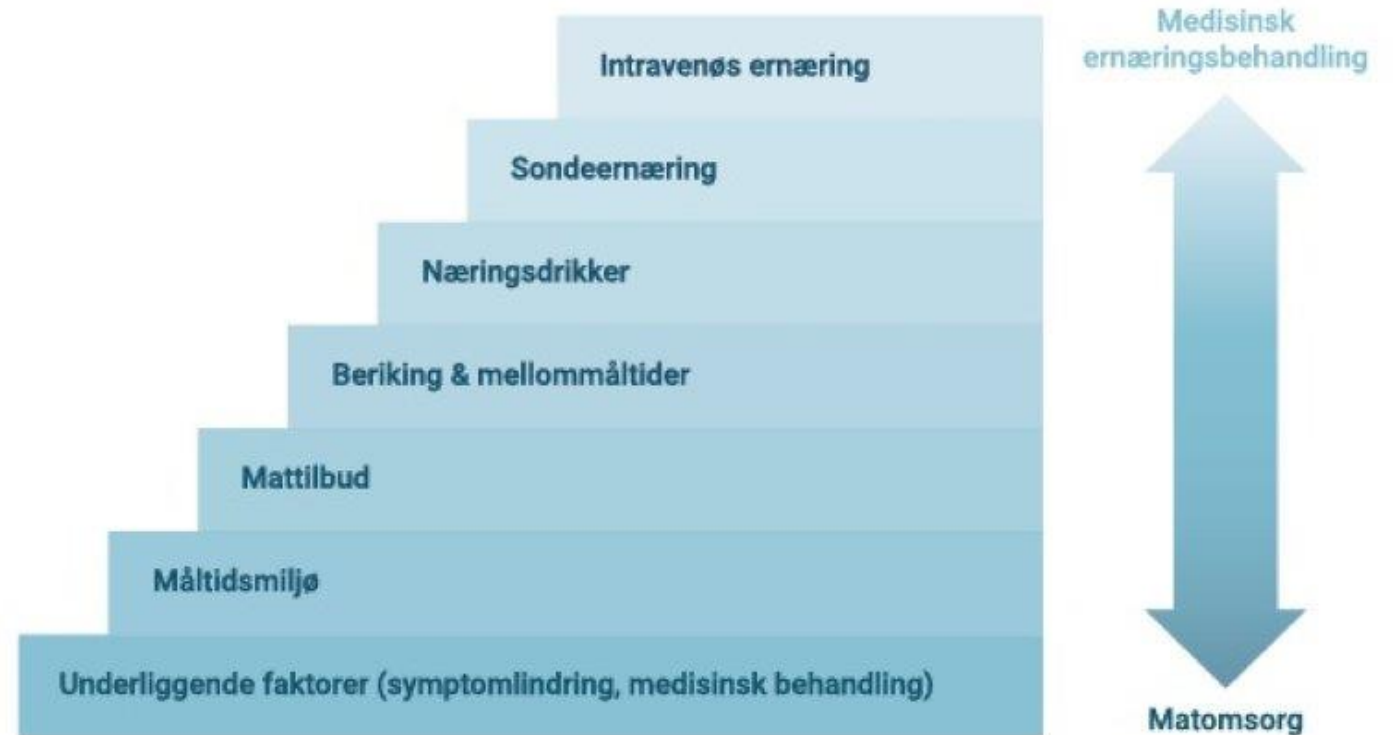
MST

Driverdiagram

Tiltak i ernæringsarbeidet

- Tiltak kan være
 - at ansatte gjennomfører de ulike trinnene
 - gir informasjon som hjelper tjenestemottaker å gjennomføre de ulike trinnene
 - Koble på andre fagpersoner

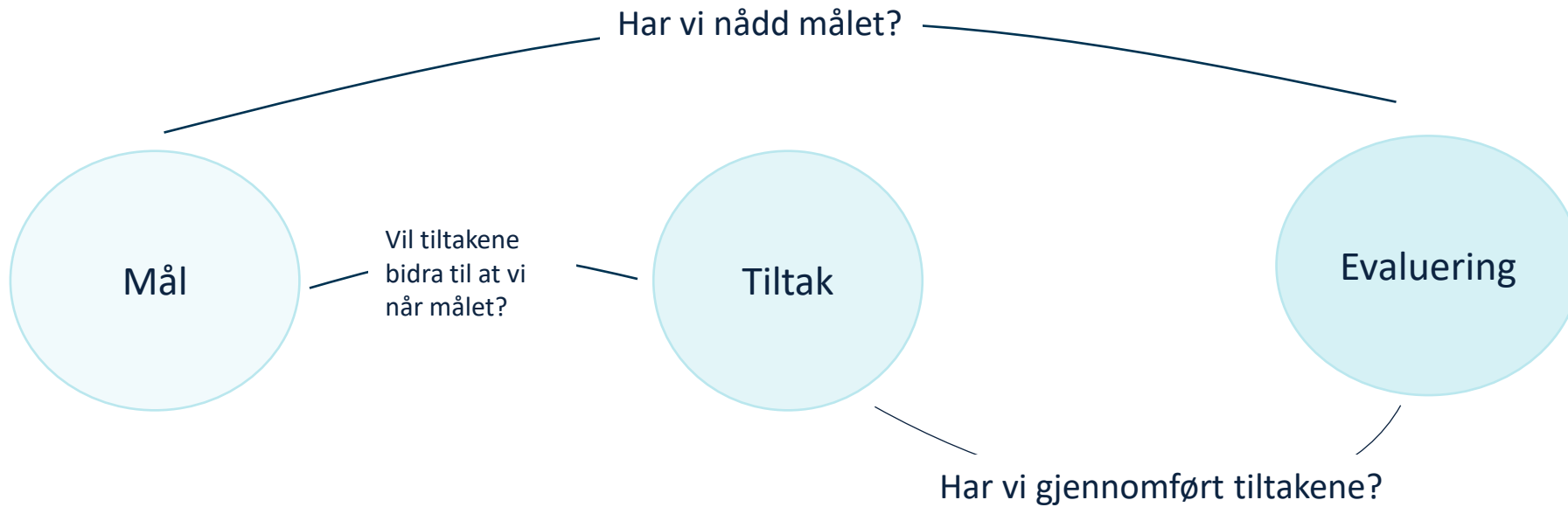

Noen råd fra copilot 😊

Involver Tjenestemottakeren

- **Samtale og Lytting:** Ha en åpen dialog om viktigheten av ernæring og lytt til deres preferanser og bekymringer.
- **Målsetting:** Involver dem i å sette realistiske og oppnåelige mål.

Evaluering og oppfølging

Dokumentasjon

- Hvor dokumenteres det?
- Hva dokumenteres?
- Hva dokumenteres ikke?

Hvor lærer ansatte hvordan de skal dokumentere? Fra journal?

Brukermodulen (Profil, produksjon)

Fil Rediger Vis Ajourhold Ajourhold bruker IPLOS Alarm Fag Rapporter Moduler Vindu Hjelp

Pasientjournal for Testine Testesen - 01.01.1945 99999 [Begrunnelse: Helsehjelp]

Plan/Rapport Hovedkort Oversikt plan/rapport Elektroniske meldinger Diagnose Medisiner Forskrivningsmodul Cave/Allergi Skjema Målinger

Testesen, Testine (01.01.1945 99999)

- Helsehjelp
 - Helhetlig pasientforløp HP1 (422853)
 - Grunnleggende behov
 - Personlig stell (434196)
 - Eliminasjon (365565)
 - Munn/tannstell (402036)
 - Svevne/tryk (428175)
 - Ernæring
 - Ernæringskartlegging (265664)
 - Ernæringsoppfølging (265665)
 - Kommunikasjon/adferd/kogn. funk.
 - Kartlegging kognitiv funksjon (294815)
 - Kommunikasjon/adferd (364908)
 - Psykisk helse (445665)
 - Syn/hørsel (268670)
 - Hukommelsesteam (264076)
 - Legemiddelbehandling
 - Administrasjon/observasjoner (339850)
 - Samstemming/legemiddelgj.gang (2651)
 - Smerter (294817)
 - Injeksjoner og infusjoner (423759)
 - Fagnotat
 - Fagnotat (268145)
 - Legeskrift (268186)
 - Akutt oppståtte hendelser (268861)
 - Årsrapport (268144)
 - Prosedyrer

Sammenfatning Hovedmåling Plankategorier

Type: OBS Fra dato: 14.08.2024 Avslutt dato: 00.00.0000

Sammenfatning av brukerens situasjon og ressurser:
Fremtidfullmakt i postjournalen regnr/dato

Registrert av: Anja Helen Nystrom Dato: 14.08.2024 09:15:48
Sist endret av: Anja Helen Nystrom Dato: 14.08.2024 09:15:48
Historikk Redigert: Rettet:

Type	Situasjonsbeskrivelse	Fra dato	Avslutt dato
OBS	Fremtidfullmakt i postjournalen regnr/dato	14.08.2024	
Sammenfatning	Bistandsbehov: Bosituasjon:Familie/pårørende: Sirk/resp: Kognitiv funksjon:San	31.07.2024	
OBS	Barn som pårørende	01.11.2021	
Sammenfatning	Fått TRY pga fallfare	13.10.2021	
Sammenfatning	Bosituasjon:Familie/pårørende: Sirk/resp: Kognitiv funksjon:Sanser: Motorisk fur	28.07.2021	
Sammenfatning	har hatt et betydelig funksjonsfall siste mnd. familiesituasjonen er endret seg og	28.08.2020	
OBS	Pasienten har en egen Palliativ plan (se eget tiltak)	13.02.2019	
Sammenfatning	Skriv sammenfatningen her.Evt. kan man kopiere en allerede eksisterende sam	08.06.2018	
Sosiale forhold	HAR 2 barn ei datter og en sønn begge bor i Oslo . 4 barnebarn som kommer ofte	01.11.2017	

Alle kategorier Vis historikk Flytt rad Kvitter utf.

Virksomhetens evaluering av det systematiske arbeidet med ernæring

Det er ifølge [forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten](#) ledelsens ansvar at arbeidet med forebygging og behandling av underernæring planlegges, gjennomføres, vurderes og evalueres systematisk. Vurderingen og evalueringen omfatter særlig følgende punkter:

- Blir personer i risiko for underernæring identifisert, kartlagt og fulgt opp?
- Blir tiltakene systematisk vurdert?
- Er organisering, fordeling av ansvar og oppgaver tydelig og kjent for ansatte?
- Finnes riktig og nødvendig kompetanse?
- Foreligger retningslinjer og prosedyrer, og blir disse fulgt?
- Meldes det avvik om nødvendig, og blir disse benyttet i kvalitetsforbedrende arbeid?
- Dokumenteres ernæringsarbeidet i tråd med faglige og lovpålagte krav?

Nasjonale kvalitetsindikatorer

Oppfølging av risiko for underernæring hos beboere på institusjon

Indikatoren viser hvor stor andel av beboere på langtidsopphold i institusjon på 67 år og eldre som er vurdert for risiko for underernæring i løpet av siste 12 måneder.

Oppfølging av risiko for underernæring hos hjemmeboende

Indikatoren viser hvor stor andel av mottakerne av helsetjenester i hjemmet på 67 år og eldre som er vurdert for risiko for underernæring i løpet av siste 12 måneder.

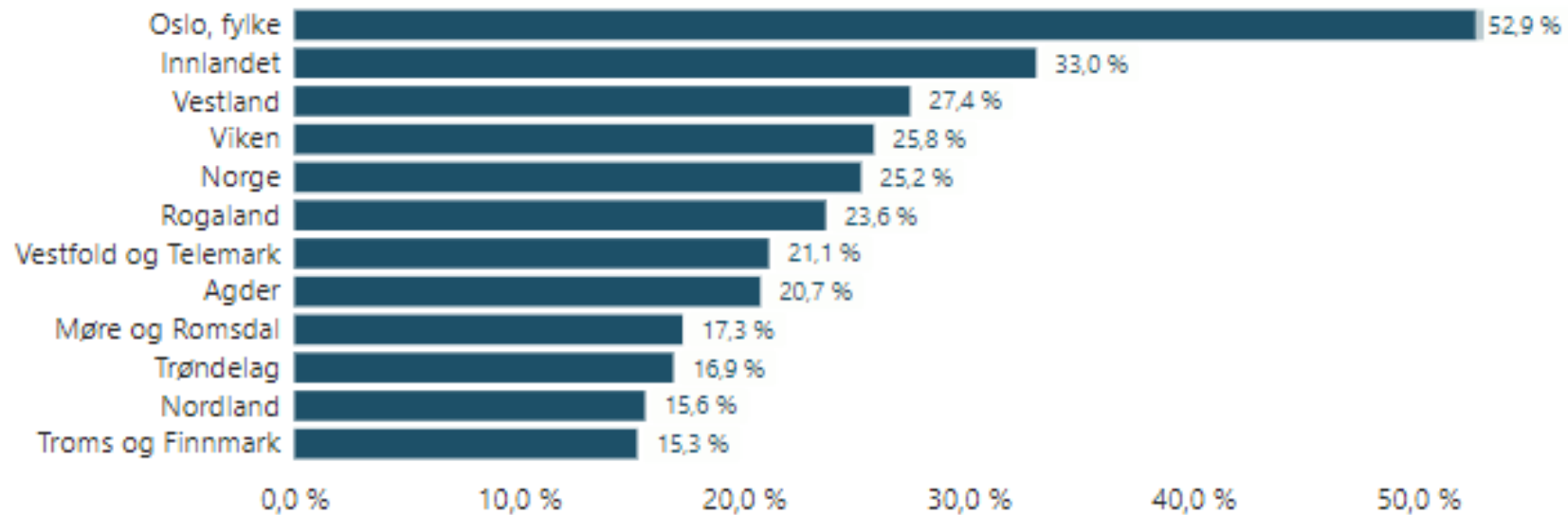
- Andel vurdert for risiko for underernæring siste 12 måneder blant hjemmeboende/beboere 67 år og eldre
- Andel av vurderte som har risiko for underernæring
- Andel av vurderte i risiko som har individuell ernæringsplan

Hvordan ligger vi an?

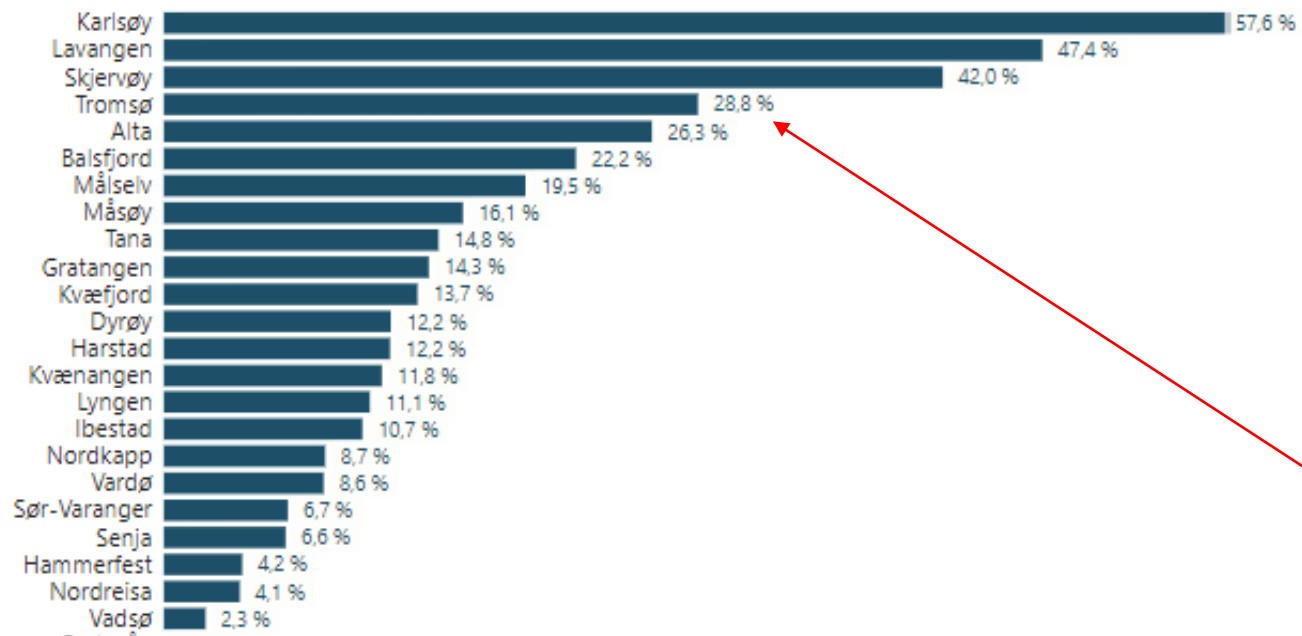
Andel for 2023

● Andel vurdert for risiko for underernæring siste 12 måneder, blant hjemmeboende 67 år og eldre

Andel for 2023

● Andel vurdert for risiko for underernæring siste 12 måneder, blant hjemmeboende 67 år og eldre

- Potensielle forklaringer til lave tall:
 - Har ikke gjort det som skal gjøres
 - Har gjort det, men ikke registrert det
- I Tromsø viste manuell gjennomgang at tallet var nærmere 48 %

Kvalitetsrapportering i Tromsø kommune

- Vi gjennomfører årlig kvalitetsrapportering i hjemmetjenesten, sykehjem og helsehus
- Basert på de nasjonale kvalitetsindikatorene
- Manuell gjennomgang av journal
 - Tidkrevende, men lærerikt

Innsikt 😊

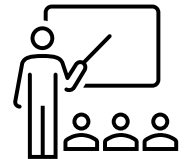

Kvalitetsindikatorer

		Antall		Antall	Andel (%)
1	Antall tjenestemottakere		Av disse: Antall som har fått vurdert risiko for underernæring siste 12 mnd		Andel tjenestemottakere som har fått vurdert risiko siste 12 mnd
	Avdeling 1				
	Avdeling 2				
	Avdeling 3				
	Avdeling 4				
	Avdeling 5				
	Avdeling 6				
2	Antall tjenestemottakere som har fått vurdert risiko		Av disse: Antall som er i risiko for underernæring siste 12 mnd		Andel tjenestemottakere som er i risiko for underernæring
	Avdeling 1				
	Avdeling 2				
	Avdeling 3				
	Avdeling 4				
	Avdeling 5				
	Avdeling 6				
3	Antall tjenestemottakere i risiko for underernæring		Av disse: Antall som har en oppdatert tiltaksplan i Profil		Andel tjenestemottakere som har en oppdatert tiltaksplan i Profil
	Avdeling 1				
	Avdeling 2				
	Avdeling 3				
	Avdeling 4				
	Avdeling 5				
	Avdeling 6				
4	Antall tjenestemottakere		Av disse: Antall som har en registrert vekt siste 6 mnd		Andel tjenestemottakere som har en registrert vekt siste 6 mnd
	Avdeling 1				
	Avdeling 2				
	Avdeling 3				
	Avdeling 4				
	Avdeling 5				
	Avdeling 6				

Finnes riktig og nødvendig kompetanse?

- Hvilken kompetanse har avdelingen?
- Hvilken kompetanseheving gis?
 - E-læringer ved oppstart (fag og/eller rutiner)
 - En-til-en opplæring ved oppstart (rutiner)
 - Lunsjundervisninger (fag og/eller rutiner)
 - Internundervisninger (fag og/eller rutiner)
- Samsvarer opplæring/kompetanseheving med rutinene på avdelingen?
 - Vi må bruke kunnskapen i praksis, øve på å gjøre gode faglige vurderinger, diskutere problemstillinger i fellesskap
- Hvem i tjenesten har matfaglig kompetanse?

- Passer til hjemmetjeneste (i KS læring):
[Ernæringsarbeid i hjemmet: Kursets forside \(kslaring.no\)](https://kslaring.no)

- Passer til institusjon (i KS læring):
[Velkommen til bords: Kursets forside \(kslaring.no\)](https://kslaring.no)

- Passer til tjenesten til personer med utviklingshemming (på NAKU.no):
[Kosthold: E-Læring | Naku](https://naku.no)

Ernæringsarbeid i hjemmet

📅 Startdato: 03.06.2024

🖥️ Nettkurs

Velkommen til bords - ernæring

📅 Startdato: 01.04.2016

🖥️ Nettkurs

NTNU | Institutt for psykisk helse
NAKU - Nasjonalt kompetansesmilje om utviklingshemming

Om utviklingshemming | Kunnskapsbanken | Om NAKU | Aktuelt | Kontakt | LOGG INN

Kunnskapsbanken

Her finner du artikler, filmer, lenkesamlinger og annet innhold knyttet til tjenester for personer med utviklingshemming.

- Tips! Start med å lese artikkelen [Om utviklingshemming](#)

Meldes det avvik om nødvendig, og blir disse benyttet i kvalitetsforbedrende arbeid?

Behandling og pleie (helse og omsorg)	Hendelser og situasjoner i forbindelse med utførelsen av behandling eller pleie av brukere og pasienter
Ernæring	Mangel på utarbeidelse eller oppfølging av ernæringsplan

- Erfaring er at det meldes lite avvik på ernæring
 - Manglende kultur for å melde avvik på tjenesteproduksjon generelt?
 - Usikkerhet rundt hva som er et avvik på ernæringsoppfølging?
 - må snakkes om og diskuteres i fellesskap 😊

Rapporter: Kartlegging av mat og ernæringstilbudet i kommunen

- Kartlegging av mat og ernæringsarbeidet i hjemmetjeneste. Publisert forrige uke: [2024-01 Mat og måltider i hjemmesykepleien 2.pdf \(unit.no\)](#)
- Kartlegging av mat og ernæringsarbeidet i sykehjem. Fra 2023: [2023.1 Oppdragsrapport Helgesen og Abrahamsen 2023..pdf \(unit.no\)](#)

Erfaringer fra Kvaløya hjemmetjeneste

